

Przedmiot i forma petycji do PE

1. Uwagi wstępne

Prawo do złożenia petycji, sformułowane w art. 44. Karty Praw Podstawowych i art. 24. Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jako jedno z podstawowych uprawnień obywateli Unii, ma na celu umożliwienie im bezpośredniego i otwartego zwracania się do swoich przedstawicieli w Parlamencie Europejskim. Choć blisko połowa obywateli Unii uważa, że nie jest dobrze poinformowana o swoich prawach¹, to Komisja Petycji przy Parlamencie Europejskim z roku na rok zauważa wzrost zainteresowania mieszkańców UE tą formą komunikacji ze strukturami unijnymi. W roku 2011 złożono 1414 petycji², w 2012 r. – 1986³, natomiast w 2013 r., który obchodzono jako „Europejski Rok Obywateli” – 2885, co stanowiło wzrost o 45% względem roku poprzedniego⁴. Choć dokładne dane za 2014 r. nie są jeszcze znane⁵, to według stanu na 19 lutego 2014 r., tj. dzień publikacji Sprawozdania z działalności Komisji Petycji w roku 2013, szacuje się, że w czasie trwania VII kadencji Parlamentu Europejskiego (2009–2014) do Komisji Petycji wpłynęło łącznie ponad 10 000 wniosków⁶.

Wraz ze wzrostem liczby petycji wpływających do Parlamentu stale rośnie także liczba wniosków uznanych za niedopuszczalne, rokrocznie stanowiąc aż około 40% wszystkich złożonych petycji⁷. Skala ta pokazuje, iż wciąż konieczne jest informowanie mieszkańców UE o dopuszczalnym zakresie przedmiotowym petycji. Zadania tego nie ułatwia normatywne ujęcie tego zakresu. Przed traktatem lizbońskim nieprecyzyjność

¹ L. Geringer de Oedenberg (red.), nota redakcyjna do: *Nasz głos w Europie*, nr 12, Wrocław 2013, s. 2.

² *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie działalności Komisji Petycji w roku 2011* (2011/2317 (INI)), sprawozdawca G. Chichester, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2012-0240+0+DOC+XML+V0//PL> [dostęp 10.05.2015].

³ *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 24 września 2013 r. w sprawie działalności Komisji Petycji w roku 2012* (2013/2013 (INI)), sprawozdawca E. McMillan-Scott, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0299+0+DOC+XML+V0//PL> [dostęp 10.05.2015].

⁴ *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 19 lutego 2014 r. w sprawie wyniku działalności Komisji Petycji w roku parlamentarnym 2013* (2014/2008 (INI)), sprawozdawca J.L. Wałęsa, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2014-0131+0+DOC+XML+V0//PL> [dostęp 10.05.2015].

⁵ W czasie powstawania niniejszego artykułu, sprawozdanie Lidii Geringer de Oedenberg z działalności Komisji Petycji w roku 2014 oczekiwało na akceptację ze strony Komisji.

⁶ *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 19 lutego 2014 r.* (2014/2008 (INI)), *op. cit.*

⁷ *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 24 września 2013 r.* (2013/2013 (INI)), *op. cit.*

przedmiotu petycji zrodziła dyskusję, czy jej zakres przedmiotowy należy limitować tylko do I filaru, czyli unii gospodarczej w ramach Wspólnot Europejskich, czy włączyć do niego także obszary z II lub III filaru obejmujących kolejno wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa oraz współpracę sądową i policyjną w sprawach karnych. W dawnym brzmieniu, art. 194 TWE mówił bowiem, że petycja może dotyczyć jedynie przedmiotu mieszczącego się w zakresie „spraw objętych zakresem działalności Wspólnoty”, czyli kwestii dotyczących I filaru. Regulamin Parlamentu Europejskiego natomiast w dawnym art. 174 ust. 1 (obecnie jest to art. 215 ust. 1) wskazuje na „sprawy objęte zakresem działalności Unii Europejskiej”, co wskazywało także na II i III filar⁸. Oficjalne zniesienie struktury filarowej wraz z traktatem lizbońskim wymusiło skierowanie debaty na inne tory. Aby dokonać identyfikacji obecnego zakresu prawa petycji, należy sięgnąć do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który dzieli obszary działalności Unii ze względu na ich relację względem kompetencji państw członkowskich.

Do kompetencji wyłącznych, zgodnie z art. 3. TFUE, należą sprawy z zakresu unii celnej, funkcjonowania zasad konkurencji w ramach rynku wewnętrznego, unii walutowej, ochrony morskich zasobów biologicznych, wspólnej polityki handlowej, a także kompetencje w zakresie zawierania umów międzynarodowych, których zawarcia wymaga akt ustawodawczy UE lub których zawarcie jest niezbędne do umożliwienia Unii wykonywania jej wewnętrznych kompetencji.

Do obszarów dzielonych, tj. takich, w ramach których państwa członkowskie mogą podejmować działania tylko wtedy, gdy Unia Europejska postanowi ich nie podejmować, art. 4 TFUE zalicza: wspieranie pokoju i dobrobytu; zapewnianie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w tym swobody przepływu osób, rozwijanie rynku wewnętrznego, koordynowanie działań krajowych w zakresie polityki socjalnej, w tym przeciwdziałanie bezrobociu, zapewnianie ochrony środowiska i popieranie postępu naukowo-technicznego, wspólną politykę dotyczącą rolnictwa i rybołówstwa, ochronę środowiska, zwalczanie wykluczenia społecznego i dyskryminacji, popieranie spójności i solidarności państw członkowskich, ochronę konsumenta, transport i energię, wspólną politykę w zakresie zdrowia publicznego, pomoc humanitarną, a także wspieranie różnorodności kulturowej i językowej, w tym zapewnianie ochrony europejskiego dziedzictwa kulturowego.

W art. 5 i 6 TFUE przewidziano natomiast obszary, w których Unia podejmuje działania wspierające i koordynujące działalność krajową, tj. ochronę zdrowia, przemysł, kulturę, turystykę, edukację, sport, ochronę ludności, współpracę administracyjną, politykę gospodarczą, zatrudnienie i zagadnienia z zakresu polityki socjalnej.

⁸ A. Łazowski, *Ochrona praw jednostek w prawie Wspólnot Europejskich. Pozasądowe mechanizmy ochrony praw przed instytucjami i organami Wspólnot Europejskich*, Kraków 2002, s. 101–102.

2. Klasyfikacja petycji do PE

Mnogość i różnorodność tematów skłoniła Parlament Europejski do próby klasyfikacji petycji ze względu na zagadnienia w nich poruszane. Na podstawie analiz dokonanych przez Komisję Petycji i przyjmując kryterium przedmiotowe petycje można podzielić na trzy kategorie.

Po pierwsze, Komisja wskazuje na tzw. petycje *de iure condendo*, w których wnioskodawca wzywa Unię Europejską do uregulowania prawnego danej kwestii lub do zmiany istniejącego prawodawstwa. Liczba wniosków tego typu jest stosunkowo niewielka, lecz zwykle poparte są one bardzo dużą liczbą podpisów. Dla przykładu, można wskazać petycje dotyczące kwestii upraw GMO czy też wykorzystania ludzkiego genu w projektach naukowych.

Po drugie, są petycje odnoszące się do sytuacji osobistej wnioskodawcy, wskazujące na naruszenia praw zawartych w Karcie Praw Podstawowych. Z roku na rok Komisja zauważa wzrost liczby petycji zaliczanych do tej kategorii.

Po trzecie, są wnioski zwracające uwagę na niewłaściwe stosowanie prawa wspólnotowego, które szkodzi uzasadnionym interesom i dobrom osobistym wnioskodawcy. Celem tego rodzaju petycji jest zwykle oczekiwanie „zadośćuczynienia” ze strony Parlamentu Europejskiego⁹.

Szerokie pojęcie przedmiotu petycji sprawia, iż obywatele wciąż myślą uprawnienia Unii Europejskiej z krajowymi, nie rozróżniając także podziału zadań między Unią Europejską a innymi instytucjami, jak np. Radą Europy czy Europejskim Trybunałem Praw Człowieka. Jeżeli Komisja uzna petycję za niedopuszczalną ze względów merytorycznych, powiadamia o tym wnioskodawcę i podaje uzasadnienie, często wskazując inne ewentualne ścieżki postępowania¹⁰. Jak zauważa sama Komisja Petycji w swoich sprawozdaniach, konieczne jest ciągłe informowanie obywateli o zakresie przysługujących im praw, ponieważ wiele petycji poprawnych i kompletnych pod względem formalnym, o którym będzie mowa poniżej, zostaje odrzucona właśnie na etapie badania dopuszczalności merytorycznej.

Z analiz Komisji wynika, iż blisko jedna trzecia petycji dotyczy praw zagwarantowanych w Karcie Praw Podstawowych, w obszarach takich jak obywatelstwo, swoboda przepływu kapitału, towarów, usług i osób, zatrudnienie, warunki gospodarcze, ochrona środowiska, ochrona konsumentów, działalność wymiaru sprawiedliwości, problemy

⁹ *Raport Komisji Petycji z dnia 27 listopada 2001 r. w sprawie prawa petycji obywateli europejskich: konsolidacja w ramach zmian TWE (2001/2137 (INI)), sprawozdawca: V. Gemelli. Dokument nie jest dostępny w języku polskim. Tytuł dokumentu w języku angielskim: Report on European citizens' right of petition: consolidation by amendment of the EC Treaty, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A5-2001-0429+0+DOC+XML+V0//EN> [dostęp 1.06.2015].*

¹⁰ U. Bux, *op. cit.*

osób niepełnosprawnych, prawa dzieci czy dostęp do edukacji. Często mówi się, że petycje do Parlamentu Europejskiego są najwcześniejszym wskaźnikiem problemów społecznych, gospodarczych, politycznych i kulturowych w państwach członkowskich¹¹. Wyrazem tego są liczne petycje związane z kryzysem gospodarczym, wskazujące na nadużycia finansowe w sektorze bankowym, naruszenia praw konsumentów związane ze stosowaniem niedozwolonych klauzul w umowach o kredyt hipoteczny, problemy mieszkaniowe czy dyskryminacja imigrantów¹². Z tego względu Komisja dąży w swojej polityce do zwiększenia zainteresowania wnioskodawców składaniem petycji *de iure condendo*. Mimo że Parlament Europejski w przeciwieństwie do parlamentów krajowych nie ma uprawnienia inicjatywy ustawodawczej, fakt, że otrzymuje petycje i przekazuje je do realizacji innym wyspecjalizowanym komisjom, sprawia, że petycje są istotnym czynnikiem wpływającym na zmiany w prawodawstwie unijnym¹³.

Drugim członem zakresu przedmiotowego petycji do Parlamentu Europejskiego jest indywidualny charakter składanego wniosku. Mówi o tym wprost art. 227 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wskazując, iż sprawa będąca przedmiotem petycji musi dotyczyć bezpośrednio osoby składającej wniosek.

Przesłanka ta może być realizowana dwojako – w formie skargi indywidualnej bądź też w postaci apelu do Parlamentu Europejskiego o zajęcie stanowiska w sprawie o charakterze ogólnym, pod warunkiem, że sprawa ta dotyczy bezpośrednio podmiotu składającego petycję. Wynika stąd, że nie jest dopuszczalne składanie petycji dotyczących środowisk, z którymi składający nie jest wprost związany, ani stanowiących obywatelskie wystąpienie na rzecz dobra ogółu, gdy wnioskujący nie może wykazać swojego bezpośredniego związku ze sprawą¹⁴.

Zapis ten ogranicza w znacznym stopniu prawo petycji, stawiając w opozycji ochronę praw i interesów indywidualnych oraz szeroko pojętą partycypację obywateli w sprawach ogólnospołecznych. Druga z tych sfer może być jakkolwiek realizowana w drodze europejskiej inicjatywy obywatelskiej, jednak przeszkodę może stanowić ograniczenie przedmiotowe do zakresu kompetencji Komisji Europejskiej, jak również konieczność zebrania komitetu obywatelskiego z siedmiu różnych państw członkowskich, i wreszcie

¹¹ *Opinia Komisji Petycji z dnia 5 maja 2015 r. dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej (2013–2014) (2014/2254 (INI))*, sprawozdawca: S. Cabezón Ruiz, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2F%2FEP%2F%2FNONSGML%2bCOMPARL%2bPE549.253%2b04%2bDOC%2bPDF%2bV0%2F%2FPL> [dostęp 20.05.2015].

¹² *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 24 września 2013 r.* (2013/2013 (INI)), *op. cit.*

¹³ *Raport Komisji Petycji z dnia 27 listopada 2001 r.* (2001/2137 (INI)), *op. cit.*

¹⁴ G. Michałowska, *Ochrona praw człowieka w Radzie Europy i w Unii Europejskiej*, Warszawa 2007, s. 246.

zdobycie miliona podpisów popierających inicjatywę, zebranych w co najmniej jednej czwartej państw członkowskich¹⁵.

Pewnym wyjściem jest też złożenie skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. W przeciwieństwie do petycji, sprawy kierowane do Rzecznika nie muszą dotyczyć wnioskodawcy w sposób bezpośredni; wnioski nie muszą też być składane osobiście, ponieważ mogą trafić do Rzecznika za pośrednictwem deputowanego do Parlamentu Europejskiego. Skargi powinny jednak dotyczyć tylko nieprawidłowości w działaniach instytucji i organów unijnych, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Sądu Pierwszej Instancji¹⁶. Jest to zakres węższy niż w przypadku petycji. Chociaż przepisy nie są jednoznaczne, to zdaniem A. Łazowskiego, praktyka Komisji Petycji wskazuje, że petycje mogą odnosić się zarówno do działalności organów i instytucji UE, jak i dotyczyć działań krajowych¹⁷.

Warto wszakże zauważyć, że skoro art. 227 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dopuszcza także osoby prawne do składania petycji, to osoby zainteresowane złożeniem petycji mogą zwrócić się np. do organizacji pozarządowych, które mają dany obszar zagadnień w zakresie swojej działalności i zwrócić ich uwagę na konkretny problem. Wyjście to stosowane jest głównie w przypadku petycji dotyczących ochrony środowiska (np. petycje składane przez Greenpeace).

3. Forma petycji do PE

Kolejnym zagadnieniem wymagającym poruszenia jest forma petycji. Jest ona zdecydowanie mniej skomplikowana, niż alternatywne sposoby wyrażania swojego zdania przez mieszkańców Unii, jak chociażby wspomniana wyżej inicjatywa obywatelska. Zgodnie z art. 215 ust. 2 Regulaminu PE, petycje powinny zawierać podstawowe dane identyfikujące osobę składającą wniosek, tj. nazwisko, określenie obywatelstwa oraz miejsce zamieszkania każdej z osób składających lub siedzibę w przypadku osób prawnych. Wymóg adresu jest istotny z punktu widzenia ust. 3. wspomnianego artykułu, zgodnie z którym jeżeli pod petycją złożyło podpis kilka osób, wybierają one ze swojego grona osobę reprezentującą i jego zastępców i to właśnie te osoby uznawane są za osoby składające petycję w rozumieniu art. 215 ust. 2. W przypadku braku wskazania osoby reprezentującej, za składającego uznaje się pierwszego sygnatariusza.

Petycja musi być sporządzona w jednym z języków urzędowych Unii Europejskiej. Wymóg ten uznaje się jednak za spełniony, jeżeli petycja napisana w innym języku

¹⁵ Więcej informacji o europejskiej inicjatywie obywatelskiej na stronie Komisji Europejskiej, <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome> [dostęp 15.05.2015].

¹⁶ G. Michałowska, *op. cit.*

¹⁷ A. Łazowski, *op. cit.*, s. 103.

zostanie opatrzona tłumaczeniem na jeden z języków urzędowych Unii. Należy mieć także na względzie, że Parlament Europejski prowadzi korespondencję z wnioskującym właśnie w tym języku urzędowym, na jaki przetłumaczono petycję, chyba że Prezydium PE podejmie decyzję prowadzenia korespondencji w innym języku urzędowym Unii.

Treść petycji powinna zawierać istotne dane faktograficzne przedstawianego problemu wraz z argumentacją oraz jasnym sprecyzowaniem oczekiwania i stanowiska wnioskodawcy. O ile to możliwe, składający powinien dołączyć do wniosku załączniki w postaci dokumentów uzasadniających podniesione tezy.

Petycje nie mogą przybierać formy zapytania lub prośby o udzielenie informacji na temat funkcjonowania Parlamentu Europejskiego. Nie są też środkiem do przekazywania opinii i osobistych uwag na temat działalności PE i posłów. W przypadku stwierdzenia przez Komisję, że celem złożonego wniosku nie jest skarga ani apel, zgłoszenie umieszcza się w aktach, pozostawiając sprawę bez biegu i w miarę możliwości zaleca się wnioskodawcy inne, bardziej stosowne środki odwoławcze.

4. Sposoby wystąpienia z petycją do PE

Petycja może być skierowana do PE na dwa sposoby – w formie papierowej bądź elektronicznej. Wnioski sporządzone w formie papierowej nie muszą być przygotowane na żadnym oficjalnym formularzu ani nie muszą przestrzegać żadnego określonego formatu¹⁸. Podpisana petycja powinna zostać przesłana listownie do Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego lub przesłana faksem.

W celu usprawnienia prac sekretariatu Komisji i zachęcenia młodych osób do składania petycji, uruchomiono nowy, przebudowany portal umożliwiający elektroniczne składanie wniosków. Za jego pośrednictwem można sporządzić i wysłać kompletny wniosek lub przyłączyć się do już zarejestrowanej petycji. Umożliwia to przewidziany w art. 216 ust. 4 elektroniczny rejestr ułatwiający wyszukanie petycji według kryterium słów kluczowych, roku złożenia petycji, dostępności do przyłączenia się, jak i kraju osoby składającej petycję. Jak wskazuje Komisja w sprawozdaniu z działalności za rok 2013, uruchomienie możliwości składania petycji online ma w założeniu przyczynić się do zwiększenia przejrzystości procedury i promowania społeczeństwa obywatelskiego zgodnie z założeniami „Europejskiego Roku Obywateli”¹⁹. Złożenie petycji elektronicznej jest możliwe po zarejestrowaniu się w portalu i podaniu danych identycznych, jak te wymagane dla formy tradycyjnej. Nie ma więc możliwości złożenia petycji anonimowej. Składający petycję otrzymuje potwierdzenie jej wpływu listownie, w przypadku

¹⁸ Zob. Informator Parlamentu Europejskiego, <http://www.petiport.europarl.europa.eu/petitions/pl/main> [dostęp 5.06.2015].

¹⁹ *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 19 lutego 2014 r. (2014/2008 (INI)), op. cit.*

zarejestrowania wniosku w formie papierowej, i elektronicznie, w przypadku wniosku złożonego na pośrednictwem portalu. Dalsza korespondencja Komisji z wnioskodawcą odbywa się wyłącznie listownie, niezależnie od trybu, w jakim złożono petycję. Wszelkie uzupełnienia petycji elektronicznej, jak np. dodatkowe informacje lub dokumenty dotyczące sprawy, również przyjmowane są przez Komisję wyłącznie listownie²⁰.

Aby zminimalizować liczbę petycji niedopuszczalnych ze względów formalnych, formularz petycji elektronicznych jest skonstruowany w taki sposób, aby wykluczyć wszystkie przesłanki przesądzające o ewentualnym odrzuceniu petycji. Znajdują się w nim kolejno pytanie o obywatelstwo lub miejsce zamieszkania na terenie UE, pytanie, czy petycja nie jest jedynie poszukiwaniem informacji, czy nie jest skargą na orzeczenie sądowe, czy nie jest utożsamiana z inicjatywą obywatelską; czy nie jest skargą na niewłaściwe działanie instytucji lub organów UE, czy nie jest zgłoszeniem problemów transgranicznych wynikających z naruszenia prawa UE przez organy publiczne w dziedzinie rynku wewnętrznego UE, czy przedmiot sprawy mieści się w obszarze działań UE i dotyczy skarżącego osobiście oraz czy na pewno jest związana z potencjalnie niewłaściwym sposobem stosowania prawa UE w kraju wnioskodawcy. Obowiązkowe jest też określenie tematyki petycji i państwa członkowskiego UE, którego ona dotyczy. Skarżący ma także możliwość złożenia prośby o rozpatrzenie petycji w trybie poufnym, co oznacza, że dostęp do niej będą mieli jedynie deputowani Parlamentu Europejskiego i pracownicy sekretariatu Komisji Petycji. Wnioskodawca może także wyrazić zgodę na tzw. petycję zbiorową, tj. dostępną innym osobom do udzielenia jej swojego poparcia i złożenia pod nią podpisu²¹.

Szczegółowe kroki konieczne do wykonania podczas składania petycji elektronicznej prowadzą do wniosku, iż ryzyko złożenia w ten sposób petycji niedopuszczalnej jest o wiele mniejsze, niż w przypadku petycji sporządzonej w tradycyjnej formie. Brak jakiegoś określonego formularza dla formy papierowej skutkuje dużym odsetkiem petycji niespełniających wymagań formalnych lub merytorycznych. Komisja w swoich sprawozdaniach wielokrotnie wzywała państwa członkowskie do przygotowywania kampanii informacyjnych mających na celu upowszechnianie wiedzy o prawie do składania petycji²². Komisja zauważa, że mieszkańcy UE nadal mają trudności z określeniem, do której instytucji i w jaki sposób powinni się zwrócić w przypadku naruszenia ich praw,

²⁰ M. Skulimowska, *Komisja Petycji w Parlamencie Europejskim*. Sprawozdanie Przedstawiciela Kancelarii Senatu przy Unii Europejskiej z dnia 13 czerwca 2008 r., nr 23/2008, s. 3.

²¹ Zob. Portal petycji, <http://www.petiport.europarl.europa.eu/petitions/pl/petition/form> [dostęp 1.06.2015].

²² *Opinia Komisji Petycji z dnia 13 lipca 2012 r. dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie stanu praw podstawowych w Unii Europejskiej (2010–2011) (2011/2069 (INI))*, sprawozdawca: A.I. Vălean, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2012-0383+0+DOC+XML+V0//PL#title2> [dostęp 5.06.2015].

a państwa członkostwie wciąż nie wypełniają obowiązku informacyjnego w zadowalającym stopniu²³.

Nieco lepiej wygląda kampania internetowa. Wraz z nowym portalem petycji powstały też kompleksowe informatory instruujące kto, w jaki sposób i w jakich sprawach może składać petycje. Zachęcanie potencjalnych wnioskodawców do skorzystania z narzędzia internetowego stanowi jeden z priorytetów polityki Komisji. Skutkiem tego jest fakt, iż w 2012 r. przez Internet złożono 70% petycji, co stanowi wzrost o około 10% w stosunku do lat poprzednich (58% w 2011 r., 63% w 2010 r. i 63% w 2009 r.)²⁴. Warto zauważyć, że są to dane pochodzące z okresu, zanim jeszcze uruchomiono nowy, przebudowany portal petycji. Poza możliwością elektronicznego złożenia petycji i podpisania się pod już złożonymi wnioskami, na portalu petycji można przejrzeć aktualny rejestr petycji, zapisać się do otrzymywania regularnych elektronicznych biuletynów na temat bieżącej działalności Komisji Petycji, przejrzeć dokumenty z obrad, a także zobaczyć transmisję z posiedzeń Komisji na kanale telewizji internetowej Parlamentu Europejskiego. Serwis powiązany jest także z największymi portalami społecznościowymi. Ponieważ osoby składające petycje mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach Komisji, w przyszłości planuje ona uruchomienie platformy wideokonferencyjnej w celu uproszczenia organizacji i ograniczenia kosztów podróży.

Sama Komisja również korzysta z zalet formy internetowej otrzymywanych petycji. Poza przyspieszeniem prac sekretariatu i poprawą przejrzystości procedury rozpatrywania petycji, składanie petycji internetowych metodą wykonywania kolejnych kroków ułatwia pracownikom Komisji szybszą i jednoznaczną identyfikację, czy dany wniosek spełnia kryteria petycji. Komisja wciąż bowiem boryka się z problemem pism budzących wątpliwości co do spełnienia wymogów, a które są rejestrowane jako petycje. Od 2010 r. Komisja nie rejestruje już tego typu korespondencji, ujmując ją w swoich statystykach jako nowy typ pisma: „niezarejestrowane jako petycje”²⁵.

Problem rejestracji skargi i ocena jej dopuszczalności spotyka się z krytyką wnioskodawców. Często podnoszonym zarzutem jest twierdzenie, że odmowa rozpatrzenia petycji zaprzecza idei prawa petycji jako demokratycznego uprawnienia do bycia wysłuchanym²⁶. Przywołać tutaj należy odwołanie Petera Schönbergera w sprawie przeciwko Parlamentowi Europejskiemu. W 2010 r. Peter Schönberger, obywatel Luksemburga i były urzędnik Parlamentu skierował do tego organu petycję związaną ze swoją sytuacją osobistą. W odpowiedzi uzyskał informację, iż petycja została uznana wprawdzie za dopuszczalną, ale zostanie przekazana do dyrektora generalnego ds. personelu

²³ *Opinia Komisji Petycji z dnia 5 maja 2015 r.* (2014/2254 (INI)), *op. cit.*

²⁴ *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 24 września 2013 r.* (2013/2013 (INI)), *op. cit.*

²⁵ Chodzi o pisma, które nie spełniają wymogów a art. 227 TFUE. Zob. U. Bux, *op. cit.*

²⁶ J. Sozański, *Prawa człowieka w Unii Europejskiej*, Poznań 2010, s. 190–191.

i nie zostanie rozpatrzona przez Komisję Petycji. Skarżący podniósł zarzut, że odmowa procesowania jego skargi jako petycji w istocie łamie prawo do petycji. Wniesiona przez niego petycja została bowiem uznana za dopuszczalną, lecz nie została zbadana przez Komisję Petycji co do istoty sprawy. Trybunał Sprawiedliwości UE orzekł, iż petycja uznana przez Parlament za spełniającą wymogi dopuszczalności wskazane w art. 227 TFUE, podlega swobodnemu uznaniu Parlamentu co do dalszego biegu, jaki może nadać tej petycji. Parlament ma do wyboru samodzielne podjęcie stosownych środków lub przekazanie petycji do właściwej instytucji w celu podjęcia działań²⁷.

Z podobną krytyką spotyka się odrzucanie petycji z powodu niespełnienia wszystkich wymogów dotyczących formy. Brak któregośkolwiek z elementów, np. określenia obywatelstwa, automatycznie powoduje uznanie petycji za niedopuszczalną. Jest to o tyle kontrowersyjne, iż w przypadku osoby, która podałaaby w petycji swój adres stałego zamieszkania na terenie państwa członkowskiego Unii, byłoby już nieistotne z punktu widzenia art. 227 TFUE, czy jest obywatelem UE, czy nie.

5. Podsumowanie

Wydaje się jednak, iż regulacja prawa petycji w kwestii jej przedmiotu i formy jest już mocno ugruntowana i Unia nie planuje dalszych większych zmian w tej sprawie. Obecnie polityka Komisji Petycji skupia się bardziej na uprzystępnianiu instytucji petycji i instruowaniu mieszkańców Unii Europejskiej, jak skutecznie korzystać z przysługującego im prawa w takiej formie, w jakiej ono istnieje, niż na projektowaniu propozycji zmian instytucjonalnych mogących przyczynić się do zmniejszenia liczby odrzucanych petycji.

²⁷ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 9 grudnia 2014 r., C-261/13 P.

